

LAKIALOITE 17/2002 vp

Laki vakuutetun sairausvakuutusmaksun, työnantajan sairausvakuutusmaksun ja työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan eläketuloa saavien vakuutettujen korotetun sairausvakuutusmaksun poistamista sekä työnantajan kansaneläkemaksun poistamista ensimmäisessä maksuluo-

kassa ja korottamista kolmannessa maksuluokassa nykyisen lain 4,45 prosentista 4,90 prosenttiin, mikä se oli ennen nykyisen lain voimaantuloa.

PERUSTELUT

Verotuksella on monenlaisia tehtäviä yhteiskunnan rakentamisessa. Tunnetuin niistä, mutta ei suinkaan ainut, on varojen kerääminen julkisen talouden pyörittämiseen ja palvelujen tuottamiseen. Tämän lisäksi hyvä verojärjestelmä kannustaa työn tekemiseen ja työllistämiseen samalla, kun se on sosiaalisesti oikeudenmukainen, tasoi- soittaa alueellisia eroja ja ohjaa tuotantoa ja kulutusta ympäristön kannalta kestäviin ratkaisuihin. Tämän lain puitteissa voidaan luoda edellytyksiä sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja työllistämisen parantamiseksi.

Verotusjärjestelmän oikeudenmukaisuuden kannalta nykyisessä laissa oleva eläkkeensaajan sairausvakuutusmaksun 0,4 prosentin korotus vakuutetun perussairausvakuutusmaksuun verrattuna on perusteeton. Tätä korotusta on viime vuosina oikeansuuntaisesti laskettu, mutta se pitäisi poistaa kokonaan, jotta eläkeläiset pääse-

vät verotuksessaan tasavertaiseen asemaan palkkatuloa saavien tulonsaajien kanssa.

Toinen tärkeä sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja tasa-arvoisuutta lisäävä verotuksellinen tekijä on työllistämisen tukeminen. Työttömyys on yksi tärkeimpiä tuloeroja ja eriarvoisuutta lisääviä tekijöitä yhteiskunnassamme. Viime vuosikymmenen reaalitytuloja kuvaavat tilastot kertovat koruttomasti, että työttömien kotitalouksien keskimääräiset reaalitytulot ovat laskeneet koko ajan viime vuosikymmenen alusta lähtien samalla, kun muiden tulot ovat nousseet. Lisäksi työttömyysongelma koskettaa läheisesti suurta osaa suomalaisia. Lapin yliopiston sosiologian professorin Asko Suikkasen tuoreiden selvitysten mukaan joka neljäs suomalainen — noin 600 000 — joutui olemaan ainakin jonkin aikaa ilman työtä viime vuoden aikana.

Työntekijän tuntipalkan päälle kasaantuvat sosiaalikulannukset jarruttavat tehokkaasti työllistämistä. Tilannetta voidaan parantaa yksityisten työnantajien ja valtion liikelaitosten kansaneläkemaksun poistamisella ensimmäisessä maksuluokassa (1,35 prosentista 0,0 prosenttiin). Tämä parantaisi työvoimavaltaiten alojen asemaa pääomavaltaitiin aloihin verrattuna, ja näin edistettäisiin työpaikkojen syntymistä tuottavuuteen nähden työvoimavaltaitiin aloille ja luotaisiin työpaikkoja. Tämä nostaisi myös kokonaistyöllisyysastettamme, kun heikommin tuottaville aloille voitaisiin paremmin palkata työvoimaa. Vastaavasti kolmannessa maksuluokassa voitaisiin kansaneläkemaksua korottaa 0,45 prosenttia eli 4,9 prosenttiin, joka maksu on ollut ennen tämän vuoden alussa voimaan tullutta ja näiden muutosten osalta maaliskuussa käyttöön tulevaa lakia.

Kelalta saamiene tietojen mukaan vuonna 2001 kansaneläkemaksun kertymä ensimmäisessä maksuluokassa oli 490 miljoonaa euroa. Täksi vuodeksi kansaneläkemaksua alennettiin 2,00 prosentista 1,35 prosenttiin. Tämän vu-

den kertymäprosentilla viime vuoden tulo tarkoittaisi vuositasolla noin 330 miljoonan euron kertymää. Kolmannen maksuluokan kertymä viime vuodelta oli 254 miljoonaa euroa. Täksi vuodeksi nykyinen laki alentaisi tätä kertymää noin 230 miljoonaa euroon. Näin lakialoitteen kansaneläkemaksun osalta saldo jäisi noin 296 miljoonaa euroa miinukselle.

Tämän lakialoitteen muutoksista aiheutuvat kustannukset voitaisiin korvata tuloeroja tasavammilla veroratkaisuilla sekä terveyttä vaarantavien aineiden ja ympäristöä rasittavien energiamuotojen verotusten korotuksilla. Aloitteen kansaneläkemaksujen alentamisen vaikutukset työllisyyteen tulevat myös osittain korvaamaan menetetyt tulot positiivisten työllistymisvaikutusten kautta. Näillä korvaavilla tuloilla tulee myös kattaa Kelan toimintaan ne vajeet, joihin tämä lakialoite vaikuttaa.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

vakuutetun sairausvakuutusmaksun, työnantajan sairausvakuutusmaksun ja työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan vakuutetun sairausvakuutusmaksun, työnantajan sairausvakuutusmaksun ja työnantajan kansaneläkemaksun suuruudesta 13 päivänä joulukuuta 2001 annetun lain (1206/2001) 3 § sekä muutetaan 5 §:n 1 momentti seuraavasti:

5 §

Työnantajan kansaneläkemaksu

Työnantajan kansaneläkemaksu suoritetaan työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun palkan ja työtulon perusteella. Maksun suuruus on:

1) yksityisellä työnantajalla sekä sellaisella valtion liikelaitoksella, johon sovelletaan valtion liikelaitoksista annettua lakia:

- a) I maksuluokassa 0,00 prosenttia;
- b) II maksuluokassa 3,55 prosenttia;
- c) III maksuluokassa 4,90 prosenttia;
- 2) kunnalla ja kuntayhtymällä sekä kunnallisella liikelaitoksella 2,40 prosenttia;
- 3) evankelis-luterilaisella kirkolla sekä sen seurakunnalla ja seurakuntayhtymällä 2,40 prosenttia;
- 4) ortodoksisella kirkkokunnalla ja sen seurakunnalla 2,40 prosenttia;

5) Ahvenanmaan maakunnalla 3,95 prosenttia; ja

6) valtiolla ja sen laitoksilla 3,95 prosenttia.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta
20 .

Helsingissä 7 päivänä maaliskuuta 2002

Leena Rauhala /kd